

***МАНЖОС Олексій Олександрович,**
старший викладач кафедри бойового
та логістичного забезпечення -
начальник служби РХБЗ - начальник
служби ЕБ Київського інституту
Національної гвардії України*
***ПЕРМЯКОВ Дмитро Сергійович,**
курсант курсу №4 (1 рік навчання)
факультету забезпечення державної
безпеки, Київського інституту
Національної гвардії України*

РОЛЬ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ В ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ

У стрімко мінливому світі технологій розвиток у військовій сфері. Автоматизовані системи (далі – АС) відіграють дедалі вагомішу роль у всіх аспектах ведення бойових дій, трансформуючи стратегії, тактики та майбутнє війни загалом. Ці передові технології забезпечують збір, обробку та аналіз критично важливих даних про обстановку на полі бою, координацію дій різних родів військ, управління озброєнням та системами. Окрім того, АС використовуються для збору розвідувальної інформації з супутників, безпілотних літальних апаратів та радіоперехоплення. Ця інформація аналізується та представляє ці данні у зручному для користувачів форматі. АС також оптимізують процеси ремонту та обслуговування військової техніки, автоматизують контроль за запасами матеріально-технічних засобів. Вони створюють реалістичні навчальні симулятори, які дозволяють військовослужбовцям відпрацьовувати навички ведення бою в безпечних умовах. Крім того, АС використовуються для кіберзахисту, зв'язку, шифрування даних, медичного забезпечення, метеорології та інших завдань.

Впровадження АС у військовій сфері має низку переваг. Вони підвищують ефективність управління та координації дій, дозволяючи швидко та точно збирати та обробляти інформацію для кращої взаємодії різних підрозділів на полі бою. Автоматизація збільшує точність та швидкість прийняття рішень, аналізуючи величезні обсяги даних і надаючи командирам необхідну інформацію для обґрунтованих рішень у режимі реального часу. Вони також поліпшують ситуаційну обізнаність, забезпечуючи командирів та штаби актуальною інформацією про обстановку, що дозволяє їм краще реагувати на зміни ситуації.

Використання АС знижує ризики та втрати, оскільки вони можуть виконувати небезпечні завдання замість людей, зменшуючи ризики для особового складу. Більше того, АС уможливають створення нових видів озброєння та військової техніки, які мають більшу точність, дальність дії та автономність.

Автоматизація систем веде до значних змін у характері сучасної війни. На полі бою домінуватимуть не гучні вибухи й крики солдатів, а тихий стукіт клавіатур. Командири, озброєні потужними комп'ютерами, збиратимуть та аналізуватимуть потоки інформації з супутників, дронів та інших джерел, шукаючи слабкі місця противника. А на передовій замість солдатів діятимуть безпілотні апарати, керовані штучним інтелектом, збираючи дані та завдаючи ударів з високою точністю.

Інформація стає новою валютою війни. АС стають незамінними помічниками у збиранні, обробці та аналізі даних, надаючи командирам чітку картину поля бою. Штучний інтелект шукає закономірності, прогнозує дії противника та навіть самостійно приймає рішення, координуючи дії цих бездушних воїнів. Проте ця нова потужність несе з собою й нові небезпеки.

Кібератаки стають реальним полем бою, де віртуальні віруси можуть завдати шкоди не гірше за звичайні снаряди. Залежність від технологій робить військові системи вразливими. Роль людини на полі бою змінюється. Солдатам дедалі більше потрібні навички аналізу інформації, управління складними системами та роботи в команді з АС. Вони стають не просто бійцями, а операторами технологічних систем, від яких залежить хід бою.

Розвиток АС у військовій сфері відбувається стрімко. Штучний інтелект відіграватиме все більшу роль у прийнятті рішень, управлінні бойовими засобами та аналізі інформації. АС ставатимуть більш автономними, здатними самостійно виконувати складні завдання. Вони будуть тісніше інтегровані між собою, утворюючи єдину мережу управління військами.

АС стрімко змінюють характер сучасних воєн, відкриваючи нові можливості та ставлячи нові виклики. Їх використання веде до трансформації військової справи, стратегії та тактики, впливаючи на майбутнє ведення бойових дій. З одного боку, АС роблять війну більш ефективною, дозволяючи збирати та аналізувати великі обсяги інформації, приймати швидкі та точні рішення, координувати дії різних видів військ, а також мінімізувати ризики для особового складу. Вони можуть виконувати небезпечні та рутинні завдання, звільняючи людей для більш складних та творчих функцій. З іншого боку, зростання ролі АС створює нові загрози. Важливо усвідомлювати як переваги, так і ризики використання АС у військовій сфері. Необхідно розробляти чіткі правила та норми, що регулюють їх застосування, щоб мінімізувати загрози та максимізувати користь від цієї потужної технології. Майбутнє війни залежить від того, як буде використовуватися новітні технології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міноборони тестує автоматизовану систему забезпечення у військових частинах. URL: <https://www.mil.gov.ua/news/2024/02/21/minoboroni-testue-avtomatizovanu-sistemu-zabezpechennya-u-vijskovih-chastinah/>

2. Автоматизовані системи управління та зв'язок: курс лекцій. Укладачі Л.В. Борисова, О.В. Загора, А.Б. Феценко. Х.: НУЦЗУ. 2018. 282 с.